

Nr 120

Av herr **Elmstedt m. fl.**, om ökat stöd till korrespondensstuderande.

(Lika lydande med motion nr 101 i Första kammaren)

Korrespondensstudier utgör ett viktigt inslag i det svenska utbildningsväsendet. Många som saknat möjligheter att gå i skola har genom denna typ av studier skaffat sig utbildning fram till studentexamen. Under senare år har jämlikheten ökat avsevärt på utbildningens område. Geografiska och privatekonomiska skäl har minskat när det gällt för de unga att skaffa sig utbildning. Målet måste naturligtvis vara att alla ungdomar får välja utbildningslinje i enlighet med sina önskemål.

Detta innebär dock inte att brevstudierna bör avvecklas. Det bör vara möjligt att för dem som önskar detta inhämta kunskaper för olika kompetens med hjälp av studier per korrespondens. Denna typ av studier erbjuder många fördelar. Den ger den studerande valfrihet när det gäller studieort och studietid. Den kan i stor utsträckning anpassas till den enskilde individens studietakt. Vidare är den föga kostnadskrävande för det allmänna genom att kostnaderna för lärare och skollokaler är minimala.

Det redan stora intresset för korrespondensstudier kan förmodas komma att växa allteftersom behovet av vuxenutbildning accentueras.

På senare år har korrespondensstudiernas värde uppmärksamrats alltmer också av staten. Det torde i första hand gälla på vuxenutbildningens område, även om inslag av brevstudier även förekommer inom ungdomsutbildningen. Den vid statens läroverk för vuxna bedrivna verksamheten har sålunda från början utgjorts av en kombination av brevundervisning och muntlig undervisning. Genom riksdagsbeslut år 1967 kan nu även enbart brevundervisning åtnjutas vid vuxenskolan i Norrköping. Nämnda undervisning är kostnadsfri för eleverna. Det finns vidare anledning erinra om den statsstödda verksamheten vid korrespondensrealskolor och korrespondensgymnasier.

Endast ett begränsat antal elever kan komma i åtnjutande av den av staten stödda korrespondensundervisningen. De som inte vinner inträde vid vuxenskolorna har möjlighet att vända sig direkt till korrespondensinstitutet. Därvid får de dock själva svara för de med studierna förenade kostnaderna. Tidigare utgående brevskolestipendier har dragits in genom riksdagsbeslut år 1967. De kostnader som de studerande ådrar sig om de inte antas av de allmänna skolorna rör inte endast utgifter för brevkurser utan också för

eventuella preparandkurser samt för tentamina. Enligt vår mening är det inte rimligt att de enskilda studerandena skall svara för dessa kostnader. Det bör staten göra. Vi föreslår därför, att kostnader för kurser, preparandkurser och tentamina sammanhängande med korrespondensstudier bestrides med allmänna medel från och med läsåret 1969/70. Förslaget omfattar studier som leder till grundskole-, realskole- och gymnasiekompetens. Förutsättning för att stöd skall utgå bör vara att vederbörande kurser godkänts av skolöverstyrelsen. När det gäller kostnader för brevkurser bör utbetalning ske först efter det att tentamen genomförts. Preparandkurser bör anordnas med statsmedel och sålunda vara kostnadsfria för de enskilda. Detta gäller också tentamina.

Det torde huvudsakligen vara studier vid Hermods korrespondensinstitut som kommer i fråga för detta stöd. Kostnaderna vid ett genomförande av vårt förslag kan beräknas enligt följande:

Kostnader för realexamen med föregående muntlig undervisning	ca 30 000:—
Grundskoleprövningar med föregående muntlig undervisning, där sådan är obligatorisk enligt tillämpade principer	ca 5 500:—
Studentexamen med föregående muntlig undervisning ..	ca 80 000:—
Kostnader för gymnasieprövningar enligt den nya ordningen med föregående muntlig undervisning, där sådan är obligatorisk enligt nu tillämpade principer	ca 220 000:—
Administration, elevvård o. d. vid preparandkurser och examination	ca 90 000:—
Avgifter för korrespondenskurser	ca 450 000:—
Summa	875 500:—

Flertalet av dem som ägnar sig åt korrespondensstudier torde göra detta utan avsikt att nå kompetens av ovan nämnt slag. I många fall torde de korrespondensstuderande avse att skaffa sig yrkeskunskaper eller förbättra sina kunskaper på det område inom vilket de redan har sin sysselsättning. I andra fall kan det vara så att de vill skaffa sig kunskaper för att vinna inträde vid annan utbildningsanstalt. När det gäller denna typ av korrespondensstudier torde för närvarande inte finnas något statligt stöd. Enligt vår mening är det angeläget att staten stödjer denna studieform. En utredning i syfte att utforma närmare regler för ett sådant statsstöd bör företas. Det kan anses rimligt att staten svarar för brevkurskostnaderna såsom i det föregående förslagets för studier med vissa bestämda mål. Utredningen har bl. a. att ta ställning till vilka kurser som skall komma i fråga i sammanhanget.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,
att riksdagen måtte

I. för sin del besluta om ett förslagsanslag om 875 000 kronor för budgetåret 1969/70 för bestridande av korre-

spondensstuderandes kostnader för brevkurser, preparandkurser och tentamina på i motionen anförda grunder, samt

II. besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag beträffande frågan om stödet till korrespondensstuderande som inte avses under I.

Stockholm den 21 januari 1969

Claes Elmstedt (cp)

Erik Larsson (cp)
i Öskevik

Bertil Johansson (cp)
i Växjö

Stig Josefson (cp)
i Arrie

Anna-Lisa Nilsson (cp)

Einar Larsson (cp)
i Borrby

Anders Dahlgren (cp)